

Se høringsliste
samt Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

28. september 2016

Høring over nye bekendtgørelser om maritime uddannelser

Hermed fremsendes en række bekendtgørelser om maritime uddannelser i høring. Der er tale om følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om grundlæggende maritim uddannelse (en ny samlet uddannelse med indlagt praktik, der erstatter skibsassistentuddannelsens grund- og afslutningsmodul og kystskipperuddannelsen)
- Bekendtgørelse om skibsassistentuddannelse for personer med svendebrev
- Bekendtgørelse om uddannelsen til fiskeskipper af 3. grad
- Bekendtgørelse om uddannelsen til fiskeskipper af 1. grad
- Bekendtgørelse om skibsføreruddannelsen
- Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som skibsfører
- Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som skibsofficer
- Bekendtgørelse om uddannelsen til skibsmaskinist
- Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som maskinmester
- Bekendtgørelse om uddannelsen til skibskok
- Bekendtgørelse om prøver i de maritime uddannelser

Følgende maritime uddannelsesbekendtgørelser ophæves:

- Skibsassistentuddannelsens grundmodul og afslutningsmodul samt kystskipperuddannelsen vil fremover indgå i den grundlæggende maritime uddannelse. De tre selvstændige uddannelsesbekendtgørelser ophæves.
- Styrmandsuddannelsen afskaffes og bekendtgørelsen ophæves. Erfaringerne har vist, at der er 3-6 studerende på uddannelsen pr. semester, hvilket er uhensigtsmæssigt for både kvalitet, studiemiljø og økonomi. Samtidig er de videregående maritime uddannelser blevet omfattet af lov om åben uddannelse, hvilket giver langt bedre muligheder for efteruddannelsesforløb.
- Maritim forberedelse afskaffes og bekendtgørelsen ophæves. Erfaringerne har vist, at det giver bedre læring at integrere fagene i undervisningen i sætteskipperuddannelsen (fremover skibsføreruddannelsen), som det i dag finder sted på Marstal Navigationsskole og Skagen Skipperskole.
- Selvstændig bekendtgørelse for sætteskipperuddannelsen ophæves. Man vil fortsat kunne uddanne sig til sætteskipper ved at gennemføre de første semestre i skibsføreruddannelsen.
- Særskilte bekendtgørelser for omskolingsprogrammerne til skibsassistent erstattes af nye meritregler, så f.eks. motormænd nu kan optages på den grundlæggende maritime uddannelse og få merit for dele af uddannelsen.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser
Center for Jura

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Kirsten Lippert
Tel. 72317866
Mail KIL@uds.dk

Ref.-nr. 16/021808-05

Der er tale om en styrkelse af en række maritime uddannelser med baggrund i ønsker fra aftagerkredsen i Uddannelsesrådet for de maritime uddannelser, omlægning af de grundlæggende maritime uddannelser med praktik, forenkling og harmonisering af det maritime uddannelsessystem samt administrative justeringer, herunder mulighed for øget fleksibilitet.

I nedenstående gennemgås de foreslåede ændringer:

Omlægning og styrkelse af indhold i de maritime uddannelser:

Nedenstående omlægninger med styrkelse af indholdet har alle baggrund i drøftelser og ønsker fra Uddannelsesrådet for de maritime uddannelser med baggrund i aftagernes behov for maritime kompetencer samt også offshore-arbejdsgruppens afdækning af behovet for kompetencer til denne branche.

Omlægningerne giver mulighed for fleksibilitet i uddannelsesrettelæggelsen i forhold til fremtidig udvikling og behov i det maritime erhverv, herunder mulighed for specialisering ved indlæggelse af valgfag i udvalgte uddannelser.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Ændring af maskinmesteruddannelsen

Erhvervs- og Vækstministeriet vurderer, at det er behov for at justere uddannelsesreglerne for maskinmesteruddannelsen af hensyn EU-regulering om statsstøtte, således at den søpraktik, som Søfartsstyrelsen kræver af en person, som skal arbejde til søs, ligger inde i uddannelsen og ikke efter, at den studerende er dimitteret. Derfor har UDS besluttet at ændre maskinmesteruddannelsens tilrettelæggelse, således at det fremgår af uddannelsesreglerne, at søpraktikken er en formel del af uddannelsen, og således ikke fejlagtigt kan betragtes som støtte til personer i beskæftigelse.

Uddannelsesbekendtgørelsen er derfor ændret således, at uddannelsen får 2 linjer - hvor den ene rettes mod arbejde til søs, og den anden mod arbejde i bl.a. landbase-rede virksomheder. For den maritime linje vil det fremadrettet være et krav, at den studerende gennemfører søpraktik af et omfang på 45 ECTS-points, hvilket medfører, at en maskinmester under uddannelsen kan optjene den fartstid, som er nødvendig for at maskinmesteren efter endt uddannelse kan varetage funktioner ombord på et skib i henhold til Søfartsstyrelsens regler. Den anden studieretning vil indeholde de samme teoretiske uddannelseselementer, som den hidtidige uddannelse havde; men i stedet for søpraktik vil der være virksomhedspraktik af samme omfang som søpraktikken (45 ECTS-points). Løsningen sikrer, at UDS vil kunne udbetale tilskud til danske rederier, som tager en studerende i lønnet søpraktik, hvilket er i overensstemmelse med Kommissionens generelle gruppefritagelsesforordning, som tillader støtte til både generel og specifik uddannelse.

Omlægning af de maritime grunduddannelser

De maritime grunduddannelser – skibsassistentuddannelsens grundmodul og afslutningsmodul samt kystskipperuddannelsen sammenlægges til en samlet grunduddannelse med indlagt praktik. Uddannelsen leder frem til beskæftigelse som befaren skibsassistent eller kystskipper. Begge disse to uddannelsesveje ønskes styrket ved omlægningen, fordi der fra aftagernes side gentagne gange har været udtrykt behov for øgede kompetencer til både skibsassistenter og kystskippere.

Elever, der kun gennemfører uddannelsens første teoridel, vil fortsat kunne få bevis som ubefaren skibsassistent.

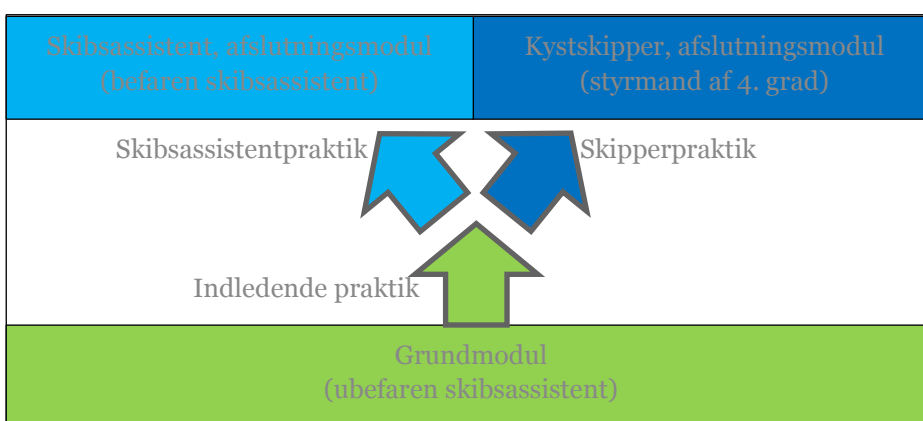
Når uddannelserne bindes sammen til et struktureret forløb med praktik indlagt, giver det mulighed for mere strukturerede læringsforløb. Dette medfører, at der kan lægges opgaver ind på forskellige steder i den grundlæggende uddannelse, herunder også som e-læring, f.eks. inden for engelsk, kvalitetsstyring og afrapportering. Samtidig er det forventningen, at omlægningen vil synliggøre karrierevejene for eleverne, når de starter på den grundlæggende uddannelse, så flere hurtigere vil søge ind på navigatøruddannelserne. Det vil stadig efter omlægningen være muligt at sejle som ubefaren, men den samlede uddannelse er tænkt som hovedvejen, således at flere vælger at blive befarene skibsassistenter hhv. kystskippere og dermed får øgede kompetencer til gavn for både egen beskæftigelse og for aftagerne.

Den nye grundlæggende maritime uddannelse bygges op som en erhvervsuddannelse med afveksling mellem teori og praktik. Første teoridel vil have stor lighed med skibsassistentuddannelsens grundmodul, dog med styrkelse af fagene kvalitetsstyring, dokumentation og engelsk. De grundlæggende tankskibsoperationer bliver til et valgfag. Formålet er at skaffe tid til også at udbyde andre valgfag, f.eks. fag der er relevante for den praktik, eleven skal ud i.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Midt i uddannelsen tager eleverne stilling til, om de vil vælge skibsassistentuddannelsen eller kystskipperuddannelsen. Skibsassistentuddannelsen vil endvidere få indlagt valgfag inden for hhv., offshore med krankurser og færgefart med farligt gods og sikkerhedskurser. Kystskipperuddannelsen vil blive mindre kursustung, da dele af det nuværende indhold vil være taget tidligere i forløbet, f.eks. maritim sikring og brandbekæmpelse i skibe. Den overskydende tid kan bruges til at styrke undervisningen inden for engelsk, kundekontakt, offshore mv., som aftagerne har efterspurgt.

Den nye grundlæggende maritime uddannelse

Teksten i parentes angiver den søneringsrettighed, der kan opnås efter det pågældende uddannelsesmodul.

En befaren skibsassistent, der på et senere tidspunkt ønsker at uddanne sig til kystskipper, kan optages på uddannelsen igen og tage de manglende dele af uddannelsen.

Kystskippere har mulighed for at fortsætte direkte på uddannelsen til skibsfører. Det fremgår af adgangsreglerne i bekendtgørelsen om uddannelsen til skibsfører, at man i det tilfælde kan undlade at gennemføre brand-, sygdomsbehandler- og radiokurserne i kystskipperuddannelsen. Disse kurser findes på højere niveau i skibsføreruddannelsen og er derfor unødvendige for studerende, der ikke ønsker mulighed for at sejle som kystskipper, før uddannelsen til skibsfører er gennemført. På denne måde undgås, at opdelingen mellem den grundlæggende maritime uddannelse og uddannelsen til skibsfører skaber flere kursusforløb end i dag.

Styrkelse af skibsføreruddannelsen

Skibsføreruddannelsen er over de senere år blevet styrket med tværfaglige elementer, hvor der kan indlægges metode mv., kulturgeografi og mere ledelse.

Der indlægges med den nye bekendtgørelse valgfag på skibsføreruddannelsen, hvilket giver mulighed for specialisering inden for særlige elementer, f.eks. tankskibe, passagerskibe, offshore eller arktisk sejlads. Som på de maritime professionsbacheloruddannelser kan uddannelsesinstitutionerne, der udbyder skibsføreruddannelsen, over tid ændre i valgfagssammensætningen i dialog med erhvervets parter. Dette giver større fleksibilitet og mulighed for løbende tilpasning af uddannelsen til aftagernes behov og udviklingen i branchen.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Præcisering af uddannelsens omfang

Det er præciseret, at en maritim uddannelse ikke omfatter genopfriskning af kompetencer fra tidligere uddannelse m.v. med henblik på opfyldelse af kvalifikationskrav. De gældende bekendtgørelser er uklare, fordi det på den ene side fremgår, hvad uddannelsen indeholder, og på den anden side, hvilke kompetencer den nyuddannede skal have. Fremover er det klart, at uddannelsens indhold er styrende. På den baggrund præciseres indholdet af uddannelserne i følgende bekendtgørelser:

- Skibsfører (ikke professionsbachelor)
- Fiskeskipper af 1. grad
- Fiskeskipper af 3. grad
- Skibsmaskinist
- Ny maritim grunduddannelse

Præcisering af videngrundlag i professionsbacheloruddannelserne

Med ændringen af lov om maritime uddannelser, lov nr. 544 af 29. april 2015, er det præciseret, at maritime professionsbacheloruddannelser skal bygge på forskning og udvikling inden for relevante fagområder, ligesom andre professionsbacheloruddannelser. På den baggrund præciseres videngrundlag og krav om inddragelse af erfaring og viden fra forskning, udvikling og beskæftigelse i undervisningen i følgende bekendtgørelser:

- Skibsofficer
- Professionsbachelor skibsfører
- Maskinmester

For så vidt angår de øvrige maritime uddannelser fastlægges videngrundlaget til at være erhvervs- og professionsbaseret.

Indførelse af arbejdsmiljøkursus (§ 16) på skibsmaskinist og maskinmester

Arbejdsmiljøkursus for medlemmer af sikkerhedsgruppen i handelsskibe (§ 16) lægges nu ind i skibsmaskinist- og maskinmesteruddannelserne. Arbejdsmiljøkurset er i forvejen en del af sætteskipper- skibsfører- og skibsofficersuddannelserne og det har været et mangeårigt ønske fra erhvervet, at dette kursus også indgår i de maskintekniske officersuddannelser.

Arbejdsmiljø indgår i begge uddannelser allerede i dag, og ved at det samlede arbejdsmiljøkursus indgår, styrkes uddannelserne, så skibsmaskinister og maskinmestre får øgede kompetencer i forhold til at tage ansvar for et godt arbejdsmiljø om bord på danske handelsskibe.

Når kurset indgår som en del af uddannelserne, styrkes de danske skibsmaskinister og maskinmestres konkurrencedygtighed, ligesom det giver større fleksibilitet ved bemanningen af skibe.

Præcisering af uddannelseskra v vedrørende SSO

Det præciseres, at uddannelsen kun omfatter det teoretiske grundlag for udstedelse af bevis i sikringsberedskab og særlige sikringsopgaver i skibe, Ship Security Officer. Endeligt bevis kan først opnås efter en vis fartstid. Denne ændring gælder for følgende uddannelser:

- Maskinmester
- Skibsmaskinist

Forenkling af adgangsregler

Justering af adgangskrav på udvalgte uddannelser, så der bliver bedre sammenhæng med Søfartsstyrelsens fartstidskrav – administrativ lettelse

Søfartsstyrelsen har med den seneste revision af bekendtgørelse om kvalifikationskrav til søfarende og fiskere og om sønæringsbeviser indført mere fleksible regler for opnåelse af sønæringsbevis. Det giver anledning til flere konkrete vurderinger af ansøgere til visse maritime uddannelser. For at undgå et stigende antal dispensationssager, er der skabt en tydeligere sammenhæng mellem reglerne. Adgangskravene til de maritime uddannelser vil fortsat sikre, at de pågældende ansøgere efter uddannelse, evt. suppleret med fartstid, kan opnå sønæringsbevis fra Søfartsstyrelsen.

Ændringerne indebærer, at den maritime uddannelsesinstitution skal vurdere, om en konkret ansøger, der ikke opfylder alle adgangskrav, herunder fartstidskrav, har de fornødne faktiske kompetencer til at gennemføre uddannelsen. Hvis uddannelsesinstitutionens vurdering er positiv, og vurderingen vedrører sønæringsforhold, skal vurderingen forelægges Søfartsstyrelsen.

Hvis Søfartsstyrelsen vurderer, at ansøgeren vil kunne opnå sønæringsbevis, vil ansøgeren fremover kunne optages umiddelbart. Dermed vil der ikke længere være behov for at søge dispensation fra adgangskravene i disse tilfælde. Dette gælder for følgende uddannelser:

- Skibsfører (ikke professionsbachelor)
- Fiskeskipper af 1. grad
- Fiskeskipper af 3. grad

Fjernelse af adgangskrav fra professionsbachelorbekendtgørelserne

Da de maritime professionsbacheloruddannelser med overgangen til Den Koordinerede Tilmelding (KOT) i 2013 blev en del af den samlede adgangsbekendtgørelse for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser (bekendtgørelse nr. 85 af 25. januar 2016) foreslås det, at adgangskravene fjernes fra de maritime uddannelsesbekendtgørelser. Denne ændring gælder for følgende uddannelser:

- Maskinmester
- Professionsbachelor skibsfører
- Skibsofficer

Præcisering af regler om individuel kompetencevurdering (IKV)

Det er, på linje med erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, præciseret, at de maritime uddannelsesinstitutioner skal foretage en individuel kompetencevurdering af ansøgere, som ikke lever op til de formelle adgangskrav, men kunne have kompetencer, der gør dem i stand til at følge uddannelserne. Det skal bemærkes, at når en IKV omfatter Søfartsstyrelsens fartstidskrav, skal sagen forelægges Søfartsstyrelsen, jf. ovenfor. Ændringen skaber mere fleksibilitet og behov for færre regler, fordi de særlige omskolingsbekendtgørelser bliver overflødige.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Tilføjelse af regler om merit

Det er, på linje med erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, indsat en bestemmelse om merit i hver enkelt maritim uddannelsesbekendtgørelse. Det er sket for at tydeliggøre reglerne, herunder at en evt. klage skal indbringes for Kvalifikationsnævnet.

Harmonisering

Uddannelsesbekendtgørelsernes struktur tilpasses strukturen på professionsbachelor- og erhvervsakademiområdet

De maritime uddannelser og uddannelsesbekendtgørelser er siden ressortoverflytningen til Uddannelses- og Forskningsministeriet i 2011 gradvist blevet tilpasset udviklingen inden for de videregående uddannelser med respekt for de særlige forhold, der gør sig gældende på det maritime område. Denne udvikling påvirker også udarbejdelsen af de maritime uddannelsesbekendtgørelser.

Første skridt blev taget i 2012, hvor der blev udviklet en fælles skabelon for samtlige maritime uddannelsesbekendtgørelser. Dette giver gennemskelighed og enkelhed i reguleringen. Med ændringerne i 2016 gennemføres flere mindre strukturelle ændringer af bekendtgørelserne, således at de generelt følger opbygningen af tilsvarende uddannelsesbekendtgørelser. Det skal dog nævnes, at de maritime uddannelser stadigvæk er meget detaljeret beskrevet, f.eks. i fagbilaget, for at sikre dokumentation for overholdelse af STCW-konventionens krav til uddannelserne.

Ændring af ECTS-point til semesterangivelser

Der har hidtil været angivet ECTS-point i alle maritime uddannelsesbekendtgørelser, men i henhold til Bologna-samarbejdet anvendes ECTS-point udelukkende for så vidt angår videregående uddannelser. Derfor foreslås det, at der på de ikke videregående maritime uddannelser alene angives varighed i semestre i stedet for ECTS-point. Dette gælder for følgende uddannelsesbekendtgørelser:

- Ny maritim grunduddannelse
- Skibsassistentuddannelse for personer med svendebrev

- Fiskeskipper af 3. grad
- Fiskeskipper af 1. grad
- Skibskok
- Skibsmaskinist

Ny eksamensbekendtgørelse

Der er udarbejdet en ny bekendtgørelse om prøver i de maritime uddannelser til erstatning for den hidtidige bekendtgørelse fra 2009, som er ændret 5 gange. Den nye bekendtgørelse indeholder ikke grundlæggende indholdsmæssige ændringer af gældende ret, men bekendtgørelsens systematik er ændret, da den følger den samme systematik, som præger eksamensbekendtgørelsen for de erhvervsrettede videregående uddannelser.

Høringsfrist og kontakt

Spørgsmål om bekendtgørelserne kan rettes til Pia Valentin Mortensen på pi-va@uds.dk eller Sune Rahn på sura@uds.dk.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Styrelsen beder om eventuelle bemærkninger til bekendtgørelserne senest den 26. oktober 2016. Svar bedes sendt til jur-hoerings svar@uds.dk med angivelse af "sagsnr. 16/021808 – maritime uddannelser" i emnefeltet.

Høringen er samtidig offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk.

Med venlig hilsen

Pia Valentin Mortensen og Sune Rahn